

ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΥ

Προς τον

Υπουργό Δημόσιας Τάξης

κ. Μ. Χρυσχοϊδη

Ενταύθα

Στη δεύτερη έκθεση για την Ελλάδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI) της 10ης Δεκεμβρίου 1999 περιέχεται μία συνολική αποτίμηση των πρωτοβουλιών της χώρας μας στην περιοχή της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η αποτίμηση αυτή είναι κατά το μεγαλύτερο μέρος της θετική, εντοπίζει ωστόσο και ορισμένα προβλήματα για τα οποία θα πρέπει να αναζητήσουμε κατάλληλες λύσεις.

Η Έκθεση αυτή αποτελεί, νομίζω, μία καλή αφορμή για να αναληφθούν από το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης συγκεκριμένες πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των φαινομένων ρατσισμού και ξενοφοβίας, όπου αυτά εκδηλώνονται. Ο χώρος της Αστυνομίας είναι κατ' εξοχήν ευαίσθητος, λόγω της καθημερινής τριβής του προσωπικού με τέτοια φαινόμενα. Θα ήταν χρήσιμο να εξετασθούν από το Υπουργείο, ιδίως μετά την οριστικοποίηση των βασικών επιλογών της πολιτικής μας για τη μετανάστευση και τη νομιμοποίηση των μεταναστών, δύο ιδίως θέματα.

α) Η καθιέρωση ειδικών προγραμμάτων επιμόρφωσης των αστυνομικών για την ανάσχεση ρατσιστικών εκδηλώσεων και την ενημέρωσή τους σχετικά με τα δικαιώματα των αλλοδαπών.

β) Η έκδοση εγκυκλίου ή η πρόβλεψη ιδιώνυμου πειθαρχικού παραπτώματος για τους αστυνομικούς που εκδηλώνουν αποδεδειγμένα ρατσιστική συμπεριφορά κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Με θερμούς χαιρετισμούς

dis:Kathigitis/01T/Mxrisoxoidis.doc/20.11.00/p.1-2/rp

IB. Συμπεριφορά ορισμένων οργάνων

- Αστυνομία

26. Υπάρχουν συνεχείς αναφορές σύμφωνα με τις οποίες Ρόμα/Τσιγγάνοι, Αλβανοί και άλλοι μετανάστες υπήρξαν επανειλημμένως θύματα παράνομης συμπεριφοράς εκ μέρους της ελληνικής αστυνομίας. Οι Ρόμα/Τσιγγάνοι, ιδιαίτερα, φέρονται συχνά ως θύματα υπερβολικής χρήσης βίας -με μοιραίες κάποιες φορές συνέπειες-, κακομεταχείρισης και υβριστικής συμπεριφοράς από την αστυνομία. Οι επιλεκτικοί αστυνομικοί έλεγχοι σε βάρος των μελών αυτών των ομάδων είναι σύνηθες φαινόμενο. Φαίνεται ότι στις περισσότερες περιπτώσεις οι υποθέσεις αυτές αποτελούν αντικείμενο επιφανειακής έρευνας της όποιας τα αποτελέσματα στερούνται διαφάνειας. Η πλειοψηφία αυτών των συμβάντων δεν συνοδεύονται από κατάθεση μήνυσης εκ μέρους του θύματος. Συμβαίνει όμως, ακόμα και όταν το θύμα προσφεύγει στη δικαιοσύνη, να δεχτεί πιέσεις με σκοπό να παραιτηθεί της έγκλησης. Η ECR1 δίνει έμφαση στο γεγονός ότι υπάρχει επιτακτική ανάγκη βελτίωσης της αντιμετώπισης από τους εσωτερικούς ή εξωτερικούς μηχανισμούς ελέγχου των κατηγοριών για την πρακτική της αστυνομίας απέναντι στα μέλη των μειονοτικών ομάδων. Γι' αυτό η ECR1 σημειώνει με ενδιαφέρον την πρόσφατη συγκρότηση σώματος για την εξέταση των κατηγοριών που αφορούν τις πιο σοβαρές περιπτώσεις παράνομης συμπεριφοράς της αστυνομίας και τονίζει ότι η συγκεκριμένη αρχή πρέπει να είναι ανεξάρτητη και προσιτή στα μέλη των μειονοτικών ομάδων.
27. Παράλληλα, η ECR1 ενθαρρύνει τις ελληνικές αρχές να εντείνουν τις προσπάθειες τους για την πραγματοποίηση βασικής εκπαίδευσης και διαρκούς επιμόρφωσης της αστυνομίας στα ανθρώπινα δικαιώματα και στους κανόνες κατά των διακρίσεων. Πρόσθετες προσπάθειες θα πρέπει να υπάρξουν προς την κατεύθυνση της μόνιμης πρόσληψης μελών των μειονοτικών ομάδων στο αστυνομικό σώμα.

IG. Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

28. Όπως σημειώνεται παρακάτω⁶, ορισμένα μέσα μαζικής ενημέρωσης εξακολουθούν να τροφοδοτούν προκαταλήψεις και στερεότυπα για τους ξένους και τις μειονοτικές ομάδες. Συνέβη, επίσης, να δημοσιευτεί εμπρηστικό υλικό με ρατσιστικό περιεχόμενο. Ο νόμος περιέχει διατάξεις που καταδικάζουν σε γενικές γραμμές την προτροπή στο φυλετικό μίσος. Υπάρχουν, επίσης, διατάξεις -χωρίς να είναι όλες νομοθετικές- που αποσκοπούν στην καταπολέμηση του ρατσισμού και της μισαλλοδοξίας στα ηλεκτρονικά μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά παραμένουν στην πράξη ανενεργές. Αρμόζει λοιπόν να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στην αποτελεσματική εφαρμογή αυτών των διατάξεων. Τέλος, η ECR1 ενθαρρύνει την υιοθέτηση κωδίκων δεοντολογίας από τους επαγγελματίες των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

⁶ Η πρόκληση της πολυπολιτισμικής κοινωνίας - Αλβανοί.